

**Szkoła Podstawowa nr 2 Towarzystwa Szkolnego im. Mikołaja Reja
w Bielsku-Białej**

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych w szkole

Podstawy prawne

- Ustawa o systemie oświaty z dnia 31 października 2016 r. (Dz. U. 2016 poz.1943)
- Ustawa - Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. 2017 poz. 59)
- Ustawa z dnia 15 września 2016 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. 2016 r. poz. 1654)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9 poz. 59 ze zm.)
- Ustawa z 5 lipca 2016 roku Kodeks Karny (Dz. U. 2016 poz. 1137)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 2016 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2016 poz. 224)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 2017 roku o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. 2017 poz. 209)
- Ustawa z dnia 20 lutego 2014 roku o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. 2014 poz. 333 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 8 czerwca 2016 roku o stanie wyjątkowym (Dz.U. 2016 poz. 886)
- Ustawa z dnia 7 października 2016 roku o Policji (Dz. U. 2016 poz. 1782)
- Ustawa z dnia 27 stycznia 2016 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 2016 poz.191 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 31 października 2016 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. 2016 poz. 1868)
- Ustawa z dnia 25 marca 2016 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 poz. 487)
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 roku o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. 2016 poz.904 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz.U. 2013 poz. 96)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. 2003 nr 6 poz. 69 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności (Dz.U z 1993 nr 91, poz. 421)

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 sierpnia 2003 roku w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 2003 nr 169 poz. 1650 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 r. nr 109, poz. 719)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 roku w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015 poz. 1249)
- Zarządzenie 590/03 Komendanta Głównego Policji z 25 października 2003 roku w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich (Dz. Urz. KGP Nr 20 poz. 107 ze zm.) oraz działań podejmowanych na rzecz nieletnich Dz. Urz. KGP z dnia 28 maja 2014

Spis treści

1. Procedura kontaktowania się z mediami w sytuacjach kryzysowych.....	6
2. Procedura postępowania w przypadku ewakuacji szkoły	7
3. Procedura postępowania w przypadku pożaru w budynku szkoły	8
4. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia chorobą zakaźną.....	10
5. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego i alarmu bombowego	11
a) w przypadku wtargnięcia napastników do obiektu	11
b) w przypadku użycia broni palnej na terenie szkoły	12
c) w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:	12
d) w razie wybuchu bomby:	13
6. Procedury postępowania w sytuacji stwierdzenia na terenie szkoły podejrzanych przedmiotów lub substancji nie będących w posiadaniu uczniów	14
7. Procedury postępowania w sytuacji uszkodzenia lub zniszczenia mienia szkolnego przez ucznia	15
8. Procedury postępowania w sytuacji kradzieży na terenie szkoły	16
9. Procedury regulujące prawo do korzystania z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych przez uczniów podczas zajęć szkolnych.....	17
10. Procedury postępowania w przypadku obecności na terenie szkoły osób niepożądanych, zachowujących się niewłaściwie lub zwierząt zagrażających bezpieczeństwu uczniów	18
a) w przypadku obecności zwierząt (bez opieki właściciela) na terenie szkoły:	18
b) w przypadku obecności osób trzecich, bezzasadnie przebywających na terenie szkoły lub osób zachowujących się niewłaściwie na terenie szkoły	18
11. Procedury postępowania w przypadku agresywnych zachowań uczniów wobec innych osób społeczności szkolnej oraz agresywnych zachowań osób dorosłych wobec ucznia.....	19
a) w przypadku zachowań uniemożliwiających prowadzenie lekcji (zaczerpnięcie zachowanie w stosunku do rówieśników i nauczycieli, głośne rozmowy, chodzenie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela itp.).....	19
b) w przypadku agresywnego zachowania ucznia wobec innego ucznia	19
c) w przypadku używania przez ucznia wulgaryzmów wobec rówieśników (agresja słowna):	20
d) w sytuacji bójki między uczniami na terenie szkoły:	20
e) w sytuacji zastraszania, wymuszania, wywierania presji na terenie szkoły oraz innych rodzajów przemocy psychicznej	21
f) w sytuacji stwierdzenia przemocy fizycznej pozaszkolnej względem ucznia.	21
g) w przypadku agresji słownej lub/i fizycznej ucznia wobec nauczyciela	22
h) w przypadku agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia	23
i) w przypadku agresywnego zachowania rodziców i innych osób dorosłych przebywających na terenie szkoły wobec uczniów.....	23
j) Postępowanie wobec ofiar i sprawców cyberprzemocy.....	23
12. Postępowanie wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie	25
13. Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa, (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.).....	26
14. Postępowania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego	27
15. Procedury postępowania w przypadku posiadania przez uczniów niebezpiecznych narzędzi, przedmiotów i niebezpiecznych substancji, w tym substancji odurzających	27
16. Procedury postępowania w sytuacji używania przez uczniów substancji odurzających i uzależniających (nikotyna, alkohol, narkotyki, leki psychotropowe, tzw. dopalacze itp.	29
a) w sytuacji podejrzenia, że uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających	29
b) w sytuacji stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia	29

17. Procedury postępowania w sytuacji gdy uczeń uległ wypadkowi podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz podczas przerw śródlekcyjnych	30
18. Procedura postępowania w przypadku nagłej niedyspozycji zdrowotnej ucznia	31
19. Postępowanie w przypadku ucieczki ucznia ze szkoły w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.....	32
20. Procedury postępowania w przypadku wagarów, powtarzających się nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia na lekcjach	33
21. Procedury postępowania w przypadku oddalenia się ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej na terenie miasta i poza miejscem zamieszkania.....	34
22. Procedura postępowania w przypadku zabójstwa/samobójstwa.....	35
23. Procedura postępowania dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.	36
24. Procedura postępowania dyrektora/wicedyrektora, pedagoga szkolnego w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły.....	37
25. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia przestępstwa ściganego na wniosek pokrzywdzonego na terenie szkoły.	38
26. Procedura postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej)	39
27. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku konieczności zawiadomienia o śmierci ucznia	40
28. Procedura postępowania w przypadku nieodebrania ucznia przez rodziców ze świetlicy szkolnej	42
29. Procedura postępowania w sytuacji braku kontaktu z rodzicami ucznia.....	43
30. Postępowanie po zakończeniu trwania kryzysu.....	44

We wszystkich miejscach, gdzie wymieniony jest dyrektor szkoły, w przypadku jego nieobecności zgodnie z §13 ust.5 Statutu Szkoły obowiązki i kompetencje dyrektora przejmuje wicedyrektor lub inna osoba przez niego wyznaczona.

1. Procedura kontaktowania się z mediami w sytuacjach kryzysowych

Sytuacja kryzysowa jest skrajnym odejściem od normy, sensacją, którą media są bardzo zainteresowane. Nie można ich lekceważyć, bo mają duży zasięg i dużą wiarygodność. Wizerunek szkoły jest przez to poważnie zagrożony.

- 1.** Dyrektor sam kontaktuje się z mediami lub wyznacza osobę do kontaktu z mediami.
- 2.** Nikt, poza wskazaną osobą, z członków rady pedagogicznej ani z pracowników szkoły nie udziela wywiadów.
- 3.** Osoba kontaktująca się z mediami przygotowuje wypowiedzi stosując się do wskazówek zawartych w załączniku do procedur. (Załącznik nr 1)

2. Procedura postępowania w przypadku ewakuacji szkoły

- 1.** Decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor szkoły.
- 2.** Alarmowanie o zagrożeniach w budynku szkoły odbywa się w ramach wewnętrznego systemu alarmowania: przerywany sygnał dźwiękowy lub w przypadku braku prądu - dzwonek ręczny. W każdym wypadku zagrożenia wymagającego ewakuacji kilkakrotnie powtarzamy słowny komunikat - „EWAKUACJA”.
- 3.** Komunikat o ewakuacji powinien być słownie doprowadzony do wszystkich osób znajdujących się na terenie szkoły.
- 4.** W dalszej kolejności ewakuuje się osoby z pozostałych pomieszczeń zgodnie z opracowanymi procedurami organizacji i przebiegu ewakuacji.
- 5.** Opuszczane pomieszczenia nie powinny być zamykane na klucz.
- 6.** Po zakończeniu ewakuacji opiekun grupy zobowiązany jest do sprawdzenia listy obecności.
- 7.** W razie podejrzenia, że ktoś mógł pozostać w strefie zagrożonej, należy powiadomić o tym fakcie dyrektora szkoły lub służby ratownicze.

3. Procedura postępowania w przypadku pożaru w budynku szkoły

W sytuacji zagrożenia pożarem należy postępować zgodnie z wytycznymi Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla Szkoły Podstawowej nr 2 Towarzystwa Szkolnego im. M. Reja w Bielsku-Białej opracowanej przez specjalistę ds. ochrony przeciwpożarowej.

1. Jeżeli zauważy się pożar lub otrzyma informację o pożarze, należy natychmiast zaalarmować wszystkie osoby znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu strefy objętej pożarem oraz Państwową Straż Pożarną lub zadzwonić pod numer alarmowy **112**.
2. Należy użyć ustalonego alarmu pożarowego zgodnego z wewnętrznym systemem alarmowania w szkole.
3. O zdarzeniu należy poinformować natychmiast dyrektora szkoły.
4. Należy bezzwłocznie przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku.

Uwaga! Nie wolno gasić ognia, którego nie jest się w stanie opanować! Nie gasi się wodą urządzeń pod napięciem oraz cieczy łatwopalnych!

5. Dyrektor zarządza ewakuację ze strefy zagrożonej, ewakuacja odbywa się zgodnie z procedurą ewakuacji.
6. Do przybycia Straży Pożarnej akcją kieruje dyrektor szkoły.
7. Wszyscy pracownicy muszą bezwzględnie podporządkować się poleceniom kierującego akcją.
8. Dyrektor zleca pracownikowi ds. technicznych wyłączenie głównego wyłącznika prądu.
9. Jeżeli to możliwe, dyrektor poleca usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.

Nie należy otwierać – bez wyraźnej potrzeby – drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem; dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia. Otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar, należy zachować szczególną ostrożność. Nie należy wchodzić do pomieszczeń objętych pożarem, lecz jeśli to konieczne wchodząc trzeba zachować szczególną ostrożność, w zadymieniu poruszać się w pozycji pochylonej lub na czworakach, blisko posadzki, gdzie jest najwięcej powietrza i lepsza widoczność. Aby nie stracić orientacji należy poruszać się wzdłuż ścian, poręczy; usta zasłonić np. wilgotną chustką.

Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie należy stosować się do ich poleceń!

- 10.** Dowódcę przybyłych jednostek należy powiadomić o sytuacji i podjętych dotychczas działaniach.

4. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia chorobą zakaźną

- 1.** Po otrzymaniu np. od rodziców lub z mediów informacji o podejrzeniu niebezpiecznej choroby zakaźnej u ucznia należy powiadomić o tym fakcie dyrektora szkoły.
- 2.** Dyrektor potwierdza wiadomość u lekarza – jeśli to możliwe lub dyżurującego inspektora sanitarnego.
- 3.** Dyrektor ustala z dyżurującym inspektorem sanitarnym sposób postępowania.
- 4.** Dyrektor zawiadamia organ prowadzący oraz Kuratora Oświaty.
- 5.** Dyrektor nadzoruje przestrzeganie zaleceń służb sanitarnych przez pracowników szkoły i uczniów.
- 6.** Dyrektor przygotowuje informację dla uczniów i rodziców przy współpracy SANEPID-u.
- 7.** Dyrektor organizuje (w razie potrzeby) spotkanie z rodzicami, z lekarzem chorób zakaźnych lub pracownikiem Państwowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

5. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego i alarmu bombowego

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.

Zainteresowania i uwagi wymagają:

- rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp., osoby wyglądające na obcokrajowców, osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku,*
- samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowania imprez i uroczystości).*

Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.

O swoich spostrzeżeniach należy bezwzględnie poinformować dyrektora szkoły. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby: Straż Miejską lub Policję.

a) w przypadku wtargnięcia napastników do obiektu

- 1.** Należy poddać się woli napastników – wykonywać ściśle ich polecenia.
- 2.** Należy starać się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (zwracanie się do uczniów po imieniu).
- 3.** Należy zawsze pytać o pozwolenie, np. gdy chcemy się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
- 4.** Należy zapamiętać szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
- 5.** Nauczyciel, opiekun stara się uspokoić dzieci i zapanować w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
- 6.** Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia nauczyciel nie pozwala dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna, nakazuje jednocześnie dzieciom położyć się na podłodze.
- 7.** W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonujemy polecenia grupy antyterrorystycznej.

***Uwaga!** Należy być przygotowanym na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.*

8. Po zakończeniu akcji nauczyciel:

- sprawdza obecność dzieci celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek - o braku któregokolwiek dziecka poinformuje Policję,
- nie pozwala żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,
- prowadzi ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

b) w przypadku użycia broni palnej na terenie szkoły

1. W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem nauczyciel stara się uspokoić dzieci i nakazuje im położyć się na podłodze.
2. Dopilnowuje, aby dzieci nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.
3. Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnowuje, aby dzieci wykonywały je spokojnie (*gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników*).
4. O ile to możliwe należy zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych, nie rozłączać się i na bieżąco relacjonować sytuację.
5. Po opanowaniu sytuacji nauczyciel upewnia się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdza, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru),
6. Należy zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych, udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym,
7. W przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie należy podjąć odpowiednie do sytuacji działania i zapewnić osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

c) w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna należy uważnie słuchać, zapamiętać jak najwięcej szczegółów (głos i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle), jeśli jest taka możliwość należy nagrać rozmowę lub zapisywać informacje. *Nigdy nie odkładamy słuchawki jako pierwsi.*
2. Jeżeli nasz telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisujemy ten numer. Jeżeli jest to wiadomość pisemna, należy zabezpieczyć ją tak, aby nikt jej nie dotykał - przekazujemy ją Policji.
3. Po zakończeniu rozmowy niezwłocznie należy zaalarmować dyrektora szkoły.
4. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby - Policję, Straż Miejską, Urząd Miasta, jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z procedurami.
5. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinna ten

fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu i dyrekcji szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.

6. Zawiadamiając policję dyrektor podaje następujące informacje:
 - rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna lub/i ujawniony podejrzany przedmiot),
 - treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego,
 - numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia, adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej, opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.
7. Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.
8. Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły.
9. Dyrektor na miejsce zagrożenia incydem bombowym wzywa służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne i pogotowie energetyczne.
10. Po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
11. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.

d) w razie wybuchu bomby:

1. Należy ocenić sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnić się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
2. Należy zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych: 112, 999, 998, 997.
3. Udzielamy pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.
4. Sprawdzamy bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzamy przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
5. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podejmujemy działania odpowiednie do sytuacji.
6. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosujemy się do ich zaleceń.

6. Procedury postępowania w sytuacji stwierdzenia na terenie szkoły podejrzanych przedmiotów lub substancji nie będących w posiadaniu uczniów.

Za podejrzane należy uznać przedmioty lub substancje o nieznanym pochodzeniu, np. przypominające narkotyki, materiał wybuchowy, żrący, nieznaną substancję chemiczną. itp.

- 1.** Nauczyciel lub inny pracownik szkoły zabezpiecza tymczasowo dostęp uczniów do miejsca, w którym znaleziono przedmioty lub substancje podejrzane.
- 2.** Nauczyciel lub upoważniony pracownik szkoły zawiadamia dyrektora szkoły.
- 3.** Dyrektor szkoły oddelegowuje pracownika szkoły do zabezpieczenia miejsca zdarzenia do czasu przybycia odpowiednich służb tj. wyłączenia dopływu gazu i prądu, otworenie okien i drzwi, usunięcia z otoczenia wszystkich materiałów łatwopalnych.
- 4.** Zabezpieczenie polega również na umieszczeniu substancji w dodatkowym opakowaniu oraz komisyjnym opieczętowaniu. (Skład komisji to pedagog i dyrektor, a jeśli znana jest tożsamość właściciela substancji to przy zabezpieczaniu obecny jest również on sam oraz jego wychowawca).
- 5.** Dyrektor szkoły zawiadamia odpowiednie służby: Policję, Straż Pożarną i wydaje decyzję o ewentualnej ewakuacji uczniów z budynku szkoły.
- 6.** Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje się zabezpieczoną substancję.

7. Procedury postępowania w sytuacji uszkodzenia lub zniszczenia mienia szkolnego przez ucznia

- 1.** Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia podejmuje interwencję mającą na celu powstrzymanie dalszych działań sprawców, a następnie powiadamia wychowawcę i dyrektora szkoły.
- 2.** W przypadku braku ustalenia sprawcy, osoba stwierdzająca uszkodzenie mienia ustala podstawowe okoliczności zdarzenia, a następnie informuje wychowawcę oraz dyrektora szkoły.
- 3.** Wychowawca, a w przypadku jego nieobecności pedagog przeprowadza rozmowę dyscyplinującą ze sprawcą zdarzenia, ustala z dyrektorem szkoły sposób jego ukarania i sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga.
- 4.** Wychowawca lub pedagog informuje o zdarzeniu rodziców sprawcy i przekazuje sprawę dyrektorowi szkoły, który ustala sposób i termin naprawienia szkody.
- 5.** W przypadku stwierdzenia dużej szkody pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmuje decyzję o zawiadomieniu Policji.

8. Procedury postępowania w sytuacji kradzieży na terenie szkoły

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub wychowawca, po otrzymaniu informacji od ucznia o kradzieży, przeprowadza z poszkodowanym i świadkami rozmowę w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel podejmuje działania wstępnej interwencji, zmierzające do zwrotu skradzionego mienia poszkodowanemu, z wyłączeniem jednak przeszukania domniemanego sprawcy. Przekazuje jednocześnie informację o zdarzeniu wychowawcy klasy poszkodowanego i sprawcy, a w przypadku jego nieobecności pedagogowi.
3. Wychowawca lub pedagog, jeżeli istnieje taka konieczność, kontynuują wyjaśnianie okoliczności zdarzenia i w sytuacji uzasadnionej informują o zajściu dyrektora szkoły.
4. Wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowę ze sprawcą zdarzenia oraz jego rodzicami. *Rozmowa obejmuje informacje o ustalonych okolicznościach zdarzenia, ustalenie formy i terminu zwrotu skradzionego mienia, sposób ukarania sprawcy.*
5. Wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowę z poszkodowanym i jego rodzicami przekazując ustalenia podjęte podczas spotkania ze sprawcą i jego rodzicami.
6. W uzasadnionym przypadku pedagog i wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmują decyzję o zawiadomieniu Policji lub/i Sądu Rodzinnego. O tym fakcie informują rodziców poszkodowanego i sprawcy.
7. W każdym przypadku sporządzana zostaje notatka przez pedagoga szkolnego, która przechowywana jest w dokumentacji pedagoga.

Postanowienia dodatkowe

Szkoła nie odpowiada za przedmioty wartościowe, nie związane z procesem dydaktyczno - wychowawczo - opiekuńczym / np. telefony komórkowe, biżuterię, odtwarzacze MP3 i MP4, gry elektroniczne, zabawki itp./

9. Procedury regulujące prawo do korzystania z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych przez uczniów podczas zajęć szkolnych

W szkole obowiązuje zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych podczas obowiązkowych zajęć lekcyjnych oraz zajęć pozalekcyjnych. Urządzenia te muszą być wyłączone lub wyciszone i schowane.

W szczególnych sytuacjach, nauczyciel może udzielić zgody na skorzystanie przez ucznia z telefonu komórkowego podczas zajęć. (§26 ust. 2 pkt. i) Statutu Szkoły)

- 1.** Wychowawcy informują uczniów na początku roku szkolnego o warunkach korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych podczas pobytu w szkole.
- 2.** Nauczyciel, który stwierdzi, że uczeń korzysta z telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć, ustnie upomina ucznia i ma prawo zażądać oddania urządzenia do depozytu w sekretariacie szkoły, fakt pozostawienia urządzenia zostaje odnotowany przez sekretarza szkoły.
- 3.** Nauczyciel lub wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców ucznia.

10. Procedury postępowania w przypadku obecności na terenie szkoły osób niepożądanych, zachowujących się niewłaściwie lub zwierząt zagrażających bezpieczeństwu uczniów

a) W przypadku obecności zwierząt (bez opieki właściciela) na terenie szkoły:

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia izoluje dzieci od zwierzęcia (dzieci nie wychodzą z klasy, a gdy są na boisku na polecenie nauczycieli wracają do budynku szkoły).
2. Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia zawiadamia dyrektora Szkoły.
3. Osoby upoważnione przez dyrektora szkoły podejmują działania zmierzające do odizolowania zwierzęcia.
4. Dyrektor szkoły wzywa Straż Miejską, ewentualnie służby weterynaryjne.

b) W przypadku obecności osób trzecich, bezzasadnie przebywających na terenie szkoły lub osób zachowujących się niewłaściwie na terenie szkoły:

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził bezzasadny fakt przebywania osoby trzeciej w szkole prosi o opuszczenie jej terenu, a w przypadku odmowy zawiadamia dyrektora szkoły.
2. Dyrektor szkoły stwierdzając niewłaściwe zachowanie osoby trzeciej przebywającej w szkole stosuje słowne upomnienie i prosi o opuszczenie jej terenu.
3. W przypadku braku reakcji dyrektor szkoły zawiadamia Policję lub Straż Miejską.

11. Procedury postępowania w przypadku agresywnych zachowań uczniów wobec innych osób społeczności szkolnej oraz agresywnych zachowań osób dorosłych wobec ucznia

a) W przypadku zachowań uniemożliwiających prowadzenie lekcji (zaczerpane zachowanie w stosunku do rówieśników i nauczycieli, głośne rozmowy, chodzenie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela itp.):

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia upomina słownie ucznia, w przypadku braku reakcji, informuje o zachowaniu rodziców ucznia osobiście lub posyłając odpowiednią informację mailową dziennikiem elektronicznym. Po zajęciach przeprowadza rozmowę z uczniem. Stosuje konsekwencje przewidziane w Statucie. Na kolejnej lekcji kontroluje fakt zapoznania się rodzica z informacją.
2. W sytuacji wymagającej natychmiastowej interwencji innych osób nauczyciel powiadamia pedagoga, który zabiera ucznia z lekcji do odrębnego pomieszczenia, przeprowadza z uczniem rozmowę i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia.
3. Jeśli sytuacja się powtarza pedagog i wychowawca przeprowadzają rozmowę z uczniem i jego rodzicami. Stosowane są dalsze konsekwencje przewidziane w Statucie.
4. Jeśli uczeń w sposób rażący naruszył zasady obowiązujące w szkole pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły i przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami, ustala konsekwencje stosownie do ciężaru przewinienia zgodnie ze Statutem, jeśli sytuacja tego wymaga informuje się Sąd Rodzinny.
5. Z przebiegu zdarzenia nauczyciel sporządza notatkę, z przebiegu interwencji notatkę sporządza pedagog.

b) W przypadku agresywnego zachowania ucznia wobec innego ucznia:

1. Nauczyciel obserwujący takie zachowanie ma obowiązek przerwania go, używając perswazji słownej lub fizycznej, jeśli jest taka możliwość przeprowadza wstępną rozmowę z uczniem i ustala okoliczności zdarzenia.
2. Powiadamia wychowawcę ucznia o zdarzeniu.

3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności nauczyciela – świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocena zdarzenia, wyciągnięcie wniosków) i wymierza karę stosowną do zaistniałej sytuacji, zgodną ze Statutem oraz informuje drogą mailową rodziców ucznia o zdarzeniu i formie wymierzonej kary.
4. Wychowawca sporządza notatkę (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany), przechowuje ją w dokumentacji wychowawcy.
5. W sytuacji, gdy zachowanie agresywne powtarza się wychowawca zgłasza sprawę do pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły. Przeprowadza się rozmowę interwencyjną w obecności rodziców i w uzasadnionych przypadkach w obecności policjanta ds. nieletnich.
6. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem i dyrektorem szkoły uzgadnia sankcje w stosunku do sprawcy zdarzenia w oparciu o statut szkoły i informuje o zastosowanych wobec ucznia konsekwencjach.
7. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do sądu rodzinnego o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

c) W przypadku używania przez ucznia wulgaryzmów wobec rówieśników (agresja słowna):

1. Rozmowa nauczyciela z uczniem prowadzona bezpośrednio po zaistniałym zdarzeniu i powiadomienie wychowawcy.
2. W przypadku powtarzających się sytuacji – powiadomienie rodziców i pedagoga.
3. Wychowawca i pedagog opracowują plan pracy z uczniem.
4. Wobec ucznia, który nie przestrzega ustalonych zasad stosuje się system kar zawartych w Statucie.
5. Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i przechowywania jej w dokumentacji wychowawcy.

d) W sytuacji bójki między uczniami na terenie szkoły:

1. Nauczyciel obecny przy zajściu wydaje nakaz natychmiastowego zaprzestania bójki, w razie potrzeby rozdziela uczniów przy pomocy innego nauczyciela lub pracownika szkoły.

2. W przypadku obrażeń na ciele, niepokojącego stanu zdrowia ucznia, nauczyciel w pierwszej kolejności powiadamia dyrektora szkoły i pielęgniarkę, pielęgniarka powiadamia pogotowie ratunkowe.
3. Nauczyciel w dalszej kolejności powiadamia wychowawcę i pedagoga, wychowawca rodziców ucznia poszkodowanego.
4. W przypadku braku obrażeń i niepokojących objawów nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga, którzy przeprowadzają rozmowę z uczestnikami bójki.
5. Wychowawca klasy wraz z pedagogiem przekazują informację dyrektorowi, sporządzana jest notatka ze zdarzenia.
6. Pedagog powiadamia kuratora sądowego, jeśli ten sprawuje opiekę nad uczniem, w szczególnych wypadkach Policję lub Sąd Rodzinny.
7. Wychowawca zawiadamia rodziców.
8. Wobec uczestników zajęcia stosuje się kary zapisane w Statucie Szkoły.
9. Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajęcia i przechowywania jej w dokumentacji wychowawcy.

e) W sytuacji zastraszania, wymuszania, wywierania presji na terenie szkoły oraz innych rodzajów przemocy psychicznej:

1. Zgłoszenie zajścia do nauczyciela dyżurującego lub wychowawcy.
2. Wychowawca niezwłocznie informuje dyrektora szkoły, pedagoga i rodziców uczniów obu stron zajścia.
3. Wychowawca wyjaśnia okoliczności zajścia, w obecności pedagoga, a następnie dyrektora szkoły i rodziców.
4. Wobec winnego ucznia stosuje się kary zapisane w Statucie Szkoły.
5. Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i przechowywania jej w dokumentacji wychowawcy.

f) W sytuacji stwierdzenia przemocy fizycznej pozaszkolnej względem ucznia:

1. W przypadku zgłoszenia przez ucznia lub zauważenia przez pracownika szkoły śladów przemocy fizycznej u ucznia, pracownik zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie wychowawcę lub w razie jego nieobecności pedagoga lub dyrektora szkoły.
2. Pielęgniarka szkolna dokonuje ogólnych, wstępnych oględzin i sporządza notatkę w stylu:

Dnia na ciele dziecka stwierdzono krwawe wybroczyny w okolicach, zasinienia w okolicach

3. Wychowawca wraz z pedagogiem rozmawia z dzieckiem i zapisuje treść wszystkich odpowiedzi ucznia na postawione pytania. (Notatka z rozmowy powinna znaleźć się w dokumentacji wychowawcy).
4. W zależności od stanu zdrowia dziecka należy zawiadomić rodziców, wezwać pogotowie ratunkowe.
5. W zależności od zaistniałej sytuacji wychowawca, pedagog rozmawia z rodzicami ucznia. Następnie osoby rozmawiające z uczniem sporządzają notatkę ze zdarzenia.
6. W szczególnych przypadkach zawiadamiana jest Policja oraz Sąd Rodzinny (wniosek o wgląd w sytuację rodzinną).
7. Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i przechowywania jej w dokumentacji wychowawcy.

g) W przypadku agresji słownej lub/i fizycznej ucznia wobec nauczyciela:

Zgodnie z ustawą Karta Nauczyciela (art.63 ust. 1) nauczyciel jest funkcjonariuszem publicznym, chronionym podczas wypełniania swoich funkcji przez przepisy Kodeksu Karnego z dnia 6 czerwca 1997 r. (Dz. U. nr 88 poz. 553 z późn. zmianami - rozdz. XXIX § 13 art.115).

1. Poszkodowany nauczyciel powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
2. Dyrektor wraz z pedagogiem wyjaśnia okoliczności zajścia i w trybie natychmiastowym wzywa do szkoły rodziców ucznia, informując ich o zdarzeniu i dalszym postępowaniu wobec ucznia.
3. Na wniosek poszkodowanego dyrektor powiadamia o zdarzeniu Policję.
4. W sytuacji wyjątkowej (zagrożenia życia, nieobecności dyrektora, w godzinach zajęć popołudniowych w szkole) nauczyciel/ pracownik szkoły zawiadamia niezwłocznie o zdarzeniu Policję.
5. W sytuacji uzasadnionej np. podejrzeniem ataku choroby psychicznej dyrektor szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.

h) W przypadku agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia:

1. Po uzyskaniu informacji o zdarzeniu od ucznia/rodzica/pracownika szkoły, dyrektor szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające.
2. Dyrektor szkoły podejmuje przewidziane prawem działania wobec pracownika i informuje o nich rodziców ucznia.
3. Dyrektor sporządza z podjętych działań notatkę potwierdzoną podpisem rodzica i umieszczoną w dokumentacji zdarzeń.

i) W przypadku agresywnego zachowania rodziców i innych osób dorosłych przebywających na terenie szkoły wobec uczniów:

1. Nauczyciel/pracownik szkoły podejmuje próbę przerwania zachowania agresywnego i wstępnego rozpoznania okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel/ pracownik szkoły powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
3. W przypadku, gdy osoba dorosła nie zaprzestała zachowania agresywnego, dyrektor szkoły zawiadamia policję.
4. W sytuacji wyjątkowej (zagrożenia życia, braku dyrektora w godzinach zajęć popołudniowych w szkole) nauczyciel/pracownik szkoły niezwłocznie powiadamia Policję.

j) Postępowanie wobec ofiar i sprawców cyberprzemocy:

1. Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy, informuje o zdarzeniu wychowawcę, a ten pedagoga.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy, udziela jej wsparcia i porady, ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
3. Wychowawca i pedagog przy udziale nauczyciela informatyki zabezpieczają dowody i jeżeli to możliwe, ustalają tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
4. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem informuje o zdarzeniu rodziców poszkodowanego i sprawcy (jeżeli jest znany i nieletni).
5. Jeżeli sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, wychowawca postępuje zgodnie z zasadami nakładania kar zawartymi w Statucie Szkoły.

6. W innych przypadkach pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły zawiadamia Policję. Sporządza notatkę przechowywaną w dokumentacji pedagoga.
7. Wychowawca i pedagog monitorują sytuację ucznia (ofiary), sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.

12. Postępowanie wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie

- 1.** Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej informuje o tym fakcie wychowawcę, a ten pedagoga.
- 2.** Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem, w zależności od sytuacji, przeprowadza rozmowę z dzieckiem, prosi pielęgniarkę szkolną o pomoc w dokonaniu wywiadu lub podejmuje inne przewidziane prawem czynności zmierzające do rozpoznania sprawy.
- 3.** Pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami dziecka. Informuje o podejrzeniu stosowania przemocy wobec dziecka i niedostatecznej nad nim opieki oraz o konsekwencjach takiego postępowania i wskazuje formy pomocy.
- 4.** Pedagog sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy, którą podpisują również rodzice dziecka.
- 5.** Jeżeli podejrzenia potwierdzają się lub istnieje uzasadniona obawa, że dziecko jest ofiarą przemocy, pedagog informuje Policję i Sąd Rodzinny jednocześnie sporządza "Niebieską Kartę". Sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga.
- 6.** W przypadku rodziny objętej dozorem, o swoich podejrzeniach niezwłocznie informuje kuratora.

13. Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa, (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.)

W każdym przypadku natychmiast należy odizolować ucznia-sprawcę od rówieśników.

1. Nauczyciel niezwłocznie informuje o zdarzeniu pedagoga oraz dyrektora szkoły i jeśli jest to możliwe, zatrzymuje i przekazuje sprawcę. Dyrektor szkoły wzywa Policję.
2. Nauczyciel zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje Policji.
3. Pedagog w porozumieniu z nauczycielem lub wychowawcą ustala wstępnie okoliczności czynu, świadków zdarzenia i przekazuje te informacje Policji.
4. Pedagog powiadamia rodziców ucznia- sprawcy i sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga.
5. Pedagog jest obecny podczas wykonywania czynności przez policję przewidzianych prawem.
6. W sytuacjach wyjątkowych (zagrożenie życia, nieobecność dyrektora i pedagoga w godzinach zajęć popołudniowych w szkole, zajęć poza szkołą) nauczyciel bezzwłocznie powiadamia o przestępstwie (zdarzeniu) Policję.
7. Zaistniała sytuacja powinna być omówiona podczas godziny wychowawczej, co pozwoli na ukierunkowaną dyskusję oraz wyeliminuje niepożądane interpretacje, czy wręcz plotki.

14. Postępowanie wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

W każdym przypadku należy odizolować ucznia-ofiarę od sprawcy poprzez umieszczenie w odrębnym pomieszczeniu.

- 1.** Nauczyciel udziela pierwszej pomocy lub zapewnia jej udzielenie, wzywa pielęgniarkę, a w razie konieczności karetkę pogotowia.
- 2.** Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga oraz rodziców ucznia. Powiadamia rodziców ucznia o zajściu, aktualnym stanie fizycznym i psychicznym dziecka. W każdym przypadku rodzic może odebrać dziecko ze szkoły.
- 3.** W przypadku, gdy niezbędne jest profesjonalne zabezpieczenie śladów przestępstwa, pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły powiadamia Policję i ustala okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. Uzyskane informacje przekazuje Policji i rodzicom. Z podjętych działań sporządza notatkę umieszczoną w dokumentacji pedagoga.
- 4.** Należy zapewnić uczniowi-ofierze przemocy specjalistycznej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego.

15. Procedury postępowania w przypadku posiadania przez uczniów niebezpiecznych narzędzi, przedmiotów i niebezpiecznych substancji, w tym substancji odurzających

Za przedmioty niebezpieczne uważa się: scyzoryki i noże, duże metalowe sygnety, łańcuchy, szpikulce, kije, lasery, gaz, straszaki broni, pałki gumowe lub plastikowe oraz inne niebezpieczne przedmioty, substancje chemiczne łatwopalne, wybuchowe i żrące, narkotyki, alkohol, nikotynę, leki psychotropowe, tzw. „dopalacze”.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk odizolowuje ucznia poprzez umieszczenie go w oddzielnym pomieszczeniu.
2. Gdy nauczyciel jest świadkiem posiadania przez ucznia niedozwolonego narzędzia lub substancji nakłania go do oddania niebezpiecznego przedmiotu i podejmuje działanie zmierzające do jego zabezpieczenia (zachowując środki ostrożności deponuje w sekretariacie, gabinecie pedagoga lub zabezpiecza pomieszczenie, w którym znajduje się przedmiot przed dostępem innych uczniów).
3. Jeżeli uczeń nie chce oddać przedmiotu lub substancji nauczyciel interweniujący natychmiast powiadamia wychowawcę, pedagoga, a w uzasadnionych sytuacjach dyrektora szkoły.
4. Jeśli uczeń odmawia współpracy należy wezwać Policję, która dokonuje przeszukania.
5. Wychowawca bądź pedagog przeprowadza rozmowę z uczniem wyjaśniając przyczyny przyniesienia tego przedmiotu, pouczając o groźącym niebezpieczeństwie oraz informując o sposobie ukarania.
6. Wychowawca lub pedagog informuje o zdarzeniu rodziców ucznia, wzywa ich do szkoły i jeżeli jest to prawnie możliwe, oddaje przedmiot oraz sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga szkoły.
7. W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest to narkotyk, substancja lub przedmiot zagrażający zdrowiu i życiu dyrektor szkoły, pedagog lub interweniujący nauczyciel wzywa Policję.

16. Procedury postępowania w sytuacji używania przez uczniów substancji odurzających i uzależniających (nikotyna, alkohol, narkotyki, leki psychotropowe, tzw. dopalacze itp.)

a) W sytuacji podejrzenia, że uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających:

1. Nauczyciel odizolowuje ucznia od innych dzieci.
2. Nauczyciel informuje o zdarzeniu pedagoga, wychowawcę i dyrektora szkoły.
3. Dyrektor informuje rodziców ucznia i wzywa ich do szkoły, jednocześnie zawiadamia pogotowie i Policję.
4. Pedagog odnotowuje zdarzenie w dokumentacji pedagoga szkoły.
5. Wychowawca i pedagog przeprowadzają rozmowy z uczniem i jego rodzicami. *(Rozmowa obejmuje informacje o ustalonych okolicznościach zdarzenia, konsekwencjach zażywania środków odurzających, formie ukarania ucznia).* Zostaje sporządzony kontrakt. (Załącznik nr 2 i/lub nr 3)

b) W sytuacji stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia:

1. Nauczyciel nakazuje uczniowi zwrot tytoniu i informuje o zdarzeniu wychowawcę klasy.
2. Wychowawca powiadamia o zdarzeniu rodziców ucznia, a pedagog odnotowuje fakt w swojej dokumentacji.
3. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami. *Rozmowa obejmuje informacje o ustalonych okolicznościach zdarzenia, konsekwencjach palenia tytoniu, formie ukarania ucznia.* Zostaje sporządzony kontrakt. (Załącznik nr 2 i/lub nr 3)

17. Procedury postępowania w sytuacji gdy uczeń uległ wypadkowi podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz podczas przerw śródlekcyjnych

Wypadek ucznia – nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawiania ucznia pod opieką szkoły: na terenie szkoły lub poza terenem szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli, „zielona szkoła” itp.).

1. Nauczyciel będący świadkiem wypadku niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udziela pierwszej pomocy, wzywa pielęgniarkę szkolną, a w razie zagrożenia zdrowia i życia wzywa pogotowie ratunkowe.
2. Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – prosi o nadzór nad swoją klasą nauczyciela uczącego w najbliższej sali.
3. Nauczyciel lub pielęgniarka szkolna o wypadku niezwłocznie powiadamia rodziców ucznia, a w przypadku ciężkiego wypadku również dyrektora szkoły, który wyznacza osobę zastępującą nauczyciela-świadka wypadku na jego zajęciach lekcyjnych.
4. Nauczyciel informuje o okolicznościach wypadku pielęgniarkę i sporządza protokół wypadku.
5. W sytuacji nieobecności pielęgniarki szkolnej całość działań udzielenia pierwszej pomocy przejmuje nauczyciel-świadek wypadku, chyba że dyrektor szkoły zdecyduje inaczej.
6. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone i wyprowadza pozostałe dzieci z pomieszczenia. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
7. O każdym wypadku ciężkim dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego ze szkołą pracownika służby bhp.
8. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora, policję i kuratora oświaty.
9. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
10. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

18. Procedura postępowania w przypadku nagłej niedyspozycji zdrowotnej ucznia

Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia – gorączka, dolegliwości żołądkowe, dolegliwości bólowe, duszności, krótkotrwałe omdlenia i zasłabnięcia.

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub nauczyciel dyżurujący dokonuje wstępnej oceny sytuacji, zapewnia uczniowi opiekę i udziela pierwszej pomocy, a w razie potrzeby informuje sekretariat szkoły poprzez wyznaczonego ucznia lub pracownika szkoły o konieczności wezwania pielęgniarki szkolnej.
2. Pielęgniarka określa stan zdrowia ucznia i w razie konieczności informuje rodziców dziecka oraz ustala dalszą opiekę nad dzieckiem.
3. W przypadku nieobecności pielęgniarki nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji sekretariat szkoły poprzez wyznaczonego ucznia lub pracownika szkoły. Osoba odbierająca informację powiadamia rodziców i ustala sposób odebrania dziecka ze szkoły.
4. W przypadku, gdy istnieje obawa, że zagrożone jest zdrowie i życie dziecka nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe, zawiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców ucznia.
5. Do momentu odebrania przez rodziców lub przyjazdu pogotowia uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela lub innej osoby wyznaczonej przez dyrektora szkoły.

19. Postępowanie w przypadku ucieczki ucznia ze szkoły w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych

1. Nauczyciel, który stwierdził fakt ucieczki ucznia niezwłocznie odnotowuje nieobecność w dzienniku elektronicznym i powiadamia telefonicznie rodziców. O zaistniałym fakcie informuje wychowawcę klasy oraz dyrektora szkoły.
2. W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami ucznia wychowawca wzywa ich do szkoły listem poleconym, którego kserokopię zachowuje.
3. Wychowawca wraz z pedagogiem przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami i odnotowuje ten fakt w dokumentacji pedagoga szkolnego. *Rozmowa ma na celu ustalenie przyczyn ucieczki z lekcji oraz przekazanie informacji o konsekwencjach takiego postępowania i formie ukarania ucznia.*
4. Jeżeli problem powtarza się, wychowawca informuje pedagoga szkolnego, który w obecności dyrektora szkoły przeprowadza ponowną rozmowę z uczniem i jego rodzicami.
5. W przypadku braku poprawy zachowania lub braku zainteresowania ze strony rodziców pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmuje inne, przewidziane prawem czynności.
6. Powtarzające się ucieczki pedagog zgłasza do Sądu Rodzinnego.

20. Procedury postępowania w przypadku wagarów, powtarzających się nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia na lekcjach

Zgodnie ze Statutem Szkoły (§26, ust.2 pkt. j), k)) dotyczącym zasad usprawiedliwiania nieobecności na lekcjach, rodzic ma obowiązek przedstawić wychowawcy usprawiedliwienie nieobecności dziecka na zajęciach do 3 dni od momentu powrotu ucznia do szkoły.

Jeśli ten warunek nie zostanie spełniony, uczeń ma godziny nieusprawiedliwione, co wpływa na ujemne punkty zachowania, zgodnie z zapisami zawartymi w załączniku nr 2 do WSO (§1 ust. 6 pkt. 4m)).

- 1.** Wychowawca na bieżąco monitoruje proces usprawiedliwiania nieobecności przez rodziców w przypadku opuszczania przez ucznia pojedynczych lekcji lub całych dni bez usprawiedliwienia nawiązuje kontakt z rodzicem w celu wyjaśnienia sytuacji.
- 2.** W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami ucznia wychowawca wzywa ich do szkoły listem poleconym, którego kserokopię zachowuje.
- 3.** Jeśli sytuacja nie ulega poprawie wychowawca wraz z pedagogiem przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami i odnotowuje ten fakt w dokumentacji pedagoga szkolnego.
Rozmowa ma na celu przekazanie informacji o konsekwencjach opuszczania zajęć lekcyjnych, formie ukarania ucznia oraz zobowiązanie rodziców do większej kontroli nad dzieckiem.
- 4.** Jeżeli został przez sąd przydzielony kurator społeczny, pedagog powiadamia o powyższej absencji ucznia również kuratora, a fakt odbycia rozmowy odnotowuje w dokumentacji pedagoga szkoły.
- 5.** Jeżeli sytuacja powtarza się, wychowawca informuje dyrektora szkoły, który wzywa rodzica do spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego, wysyłając pisemne wezwanie listem poleconym za potwierdzeniem odbioru.
- 6.** Jeżeli podjęte działania nie przynoszą pozytywnego skutku dyrektor szkoły kieruje sprawę na drogę postępowania egzekucyjnego.

21. Procedury postępowania w przypadku oddalenia się ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej na terenie miasta i poza miejscem zamieszkania

1. Opiekun grupy/ kierownik wycieczki ustala okoliczności oddalenia i podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego ucznia:
 - poza miejscem zamieszkania poszukiwanie podejmuje kierownik wycieczki, a grupa z opiekunami pozostaje w ustalonym miejscu,
 - w miejscu zamieszkania opiekun grupy telefonicznie informuje dyrekcję szkoły, która deleguje osobę do doprowadzenia grupy do szkoły, a opiekun podejmuje poszukiwania.
2. Po odnalezieniu ucznia opiekun grupy/kierownik wycieczki:
 - wyjaśnia przyczyny, które doprowadziły do takiej sytuacji,
 - uświadamia odnalezionej osobie konsekwencje jej zachowania,
 - jeśli oddalenie było nieświadome, przypomina regulamin wycieczki i udziela uczniowi upomnienia,
 - jeśli oddalenie było świadome – przypomina regulamin wycieczki i informuje ucznia o sposobie ukarania,
 - informuje rodziców/ opiekunów prawnych.
3. Jeśli poszukiwania ucznia są bezskuteczne, opiekun/kierownik grupy informuje Policję, dyrektora szkoły i rodziców.
4. Jeśli oddalenie od grupy będzie się powtarzało, uczestnictwo ucznia w następnej imprezie turystycznej zostaje zawieszane.

22. Procedura postępowania w przypadku zabójstwa/samobójstwa

- 1.** Natychmiast o zdarzeniu powiadomić dyrektora szkoły.
- 2.** Dyrektor powiadamia Policję, pogotowie ratunkowe i organ prowadzący.
- 3.** Pedagog powiadamia Poradnię Psychologiczno–Pedagogiczną i organizuje we współpracy pomoc psychologiczną uczniom i nauczycielom.
- 4.** Dyrektor zabezpiecza miejsce zdarzenia do czasu przybycia policji.
- 5.** Nie należy udzielać informacji mediom, dopóki o śmierci nie powiadomi się najbliższej rodziny.
- 6.** Dyrektor wyznacza osobę do jak najszybszego powiadomienia najbliższej rodziny o śmierci dziecka. Należy zrobić to twarzą w twarz, unikać telefonu lub poczty.
- 7.** Dyrektor w miarę możliwości organizuje pomoc i wsparcie rodzinie zmarłego, w razie potrzeby należy powiadomić pogotowie ratunkowe.
- 8.** Dyrektor organizuje pracę szkoły w ten sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej – udzielenie wsparcia psychologicznego uczniom, pomoc w odreagowaniu traumatycznych przeżyć.
- 9.** W przypadku próby samobójczej stosuje się obowiązujące procedury.
- 10.** Należy stosować procedury kontaktowania się z mediami. (Załącznik nr 1)

23. Procedura postępowania dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia dyrektorowi szkoły powód przybycia i okazuje legitymację służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia.
4. Pedagog szkolny lub nauczyciel sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
5. Policja informuje rodziców nieletniego, opiekunów prawnych o wykonanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu Policji, celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez Policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
7. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza wychowawcę, nauczyciela lub pedagoga szkolnego do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce Policji.
8. Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom. W przypadku, gdy czynności wykonywane są w obecności pedagoga szkolnego, po ich zakończeniu policja odwozi ich do szkoły lub miejsca zamieszkania.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policyjnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców, pedagoga szkolnego.
10. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego-ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

24. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły

1. Dyrektor lub pedagog przyjmuje do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu), zapewnia dyskrecję przekazującemu informację (wysłuchuje go bez świadków, o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym.) Odnotowuje personalia uczestników i świadków, godzinę zgłoszenia oraz zawiadamia niezwłocznie Policję.
Zapewnia, w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.
2. Bez zbędnej zwłoki sprawdza w dostępny sposób wiarygodność informacji, jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków należy uwiarygodnić informacje,
3. Sprawdza, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych jego uczestników.
4. W rozmowie z pokrzywdzonym ustala liczbę sprawców i ich dane personalne.
5. Nie nagłaśnia zdarzenia.
6. W przypadku braku wątpliwości, co do faktu zaistnienia zdarzenia, o ile jest to konieczne i możliwe, należy zatrzymać do czasu przybycia Policji ofiarę przestępstwa i jego sprawcę (sprawców), konieczność zatrzymania może wynikać z faktu zakończenia przez nich zajęć szkolnych bądź próby ucieczki, ukrycia skradzionych przedmiotów. O fakcie zatrzymania bezwzględnie należy powiadomić rodziców .
7. Nie należy zatrzymywać na „siłę” sprawcy czynu, ale w ramach swojego autorytetu spowodować, by pozostał pod opieką pedagoga szkolnego, wychowawcy klasy lub nauczyciela w oddzielnym pomieszczeniu do chwili przybycia policji.
8. Jeżeli sprawców jest kilku w miarę możliwości należy umieścić ich w oddzielnych pomieszczeniach.
9. Ofiarę należy odizolować od sprawców.
10. W przypadku odnalezienia rzeczy pochodzących z przestępstwa lub służących do popełnienia przestępstwa należy je zabezpieczyć.
11. Należy wykonać ewentualne czynności wskazane przez przejmującego sprawę policjanta
Uwaga! Nie należy „na własną rękę” konfrontować uczestników zdarzenia, dążyć do pojednania itp. Bezwzględnie nie należy dokonywać przeszukania teczek, toreb, kieszeni.

25. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia przestępstwa ściganego na wniosek pokrzywdzonego na terenie szkoły.

Ściganie na wniosek pokrzywdzonego, w tym przypadku wszczęcie postępowania przez Policję uzależnione jest od woli pokrzywdzonego. W przypadku tych kategorii przestępstw pokrzywdzony składa wniosek do protokołu, a po jego złożeniu przestępstwo ścigane jest tak, jak z urzędu. Wycofanie przez pokrzywdzonego wniosku o ściganie jest bezskuteczne. Postępuje się wówczas wg procedury nr 24.

- 1.** Dyrektor powiadamia rodziców dziecka pokrzywdzonego, relacjonuje im zdarzenie i uzgadnia z nimi czy będą chcieli zgłosić sprawę Policji.
- 2.** W przypadku odmowy złożenia wniosku o ściganie sprawców przez rodziców należy ich poinformować, jakie środki podejmie szkoła w stosunku do sprawców zdarzenia.

Środki, jakie należy przedsięwziąć to między innymi:

-w ramach uprawnień statutowych szkoła stosuje względem sprawcy zdarzenia środki przewidziane w Statucie Szkoły.

-w przypadku, gdy sprawca zdarzenia sprawiał wcześniej problemy i łamał normy społecznego zachowania, a zdarzenie którego się dopuścił nosi cechy postępującej demoralizacji, szkoła powinna sporządzić na tą okoliczność wystąpienie do sądu rodzinnego lub Policji.

26. Procedura postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej)

1. Dyrektor i pedagog informują nauczycieli, wychowawców o zdarzeniu,
2. Pedagog przypomina zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania na godzinach wychowawczych, innych lekcjach,
3. Wychowawca informuje uczniów na forum klasy,
4. Dyrektor stwarza możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.
5. Wychowawca ocenia potrzeby, monitoruje stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwraca uwagę na uczniów, u których stwierdza się szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji,
6. Wychowawca konsultuje sytuację z pedagogiem, pedagog zasięga opinii specjalistów z PPP,
7. Pedagog ułatwia kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

27. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku konieczności zawiadomienia o śmierci ucznia

Powiadamanie o śmierci zawsze powinno się odbywać „twarzą w twarz”. Prawidłowe powiadomienie o śmierci musi spełnić następujące warunki:

- dostarczyć niezbędne informacje,*
- udzielić pierwszego wsparcia rodzinie,*
- ochronić godność,*
- okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.*

1) Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób jej najbliższych.

- a) Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenia, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy.
- b) Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską,

2) Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się, przez co najmniej dwie osoby.

Jedna osoba udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej. Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze. Powinno się wyrazić współczucie i zrozumienie. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. (jak, w jaki sposób, kiedy, gdzie). Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego.

3) Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawić rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki.

- a) Powinien zostać pracownik szkoły lub psycholog tak długo, aż minie pierwsza reakcja-szok lub pojawiają się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele.
- b) Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji i wsparcia, w razie potrzeby. Aby rodzina ofiary nie czuła się osamotniona, należy podać adresy instytucji udzielających wsparcia.
- c) Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem lekarza itp.),
- d) Nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.

4) W realiach szkolnych rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich.

Obowiązek informowania leży po stronie dyrektora szkoły.

Absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

28. Procedura postępowania w przypadku nieodebrania ucznia przez rodziców ze świetlicy szkolnej

1. Nauczyciel świetlicy kontaktuje się telefonicznie z rodzicami dziecka, ustala przyczyny zdarzenia i zapewnia dziecku opiekę do czasu ich przybycia.
2. Nauczyciel świetlicy przypomina rodzicom, że są zobowiązani do punktualnego odbioru dziecka ze świetlicy.
3. W przypadku braku kontaktu z rodzicami nauczyciel powiadamia o sytuacji dyrektora szkoły, jeśli po upływie godziny od zakończenia pracy świetlicy w dalszym ciągu nie ma kontaktu z rodzicami ucznia dyrektor decyduje o powiadomieniu policji, która wszczyna dalsze procedury postępowania.
4. Jeżeli sytuacja powtarza się nauczyciel świetlicy informuje pedagoga i dyrektora szkoły, którzy rozpoznają sytuację i podejmują dalsze przewidziane prawem działania.

29. Procedura postępowania w sytuacji braku kontaktu z rodzicami ucznia

- 1.** W przypadku, gdy rodzic/opiekun prawny nie kontaktuje się z wychowawcą w czasie wyznaczonym, wychowawca prosi rodzica o przybycie do szkoły, wykorzystując różne formy nawiązywania kontaktu tj. informacja mailowa, kontakt telefoniczny. Podjęte działania dokumentuje w dokumentacji wychowawcy.
- 2.** W przypadku braku reakcji ze strony rodzica wychowawca wysyła list polecony za potwierdzeniem odbioru.
- 3.** W przypadku, gdy rodzic nadal nie reaguje na wezwanie, wychowawca w porozumieniu z pedagogiem i dyrektorem szkoły podejmuje dalsze przewidziane prawem działania.

30. Postępowanie po zakończeniu trwania kryzysu

Nauczyciele i pracownicy szkoły po zakończeniu kryzysu zobowiązani są do zapewnienia wsparcia i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa. Specyficzne dla interwencji kryzysowej jest to, że należy ją podjąć niezwłocznie po wydarzeniu, tak szybko, jak to tylko możliwe.

W sytuacji kryzysowej dyrektor zobowiązany jest zwrócić się o pomoc psychologiczną do rejonowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

Wychowawca jest osobą towarzyszącą psychologowi/psychologom w jego/ w ich oddziaływaniu terapeutycznym. Inni pracownicy powinni być świadomi wagi tego problemu.

O czym opiekunowie powinni wiedzieć?

- należy ucznia wysłuchać,
- dać uczniowi emocjonalne wsparcie ułatwiające emocjonalne odreagowanie,
- przeciwdziałać tendencjom do zaprzeczania,
- dokonać oceny dotychczasowych sposobów radzenia sobie,
- szukać sprawdzonych strategii działania,
- stworzyć plan pomocy.

Czego opiekunowie powinni unikać:

- pocieszania,
- dawania rad,
- pouczania,
- tłumienia reakcji emocjonalnych(np. zdania typu: ”będzie dobrze”, ”nie płacz już”, „uspokój się”),
- pospieszania w działaniu,
- wymuszania szybkich decyzji,
- zbyt szybkiego podawania leków uspokajających.

Normalna reakcja na sytuację kryzysową jest reakcją tzw. stresu traumatycznego – to zespół zachowań, reakcji emocjonalnych i myśli związanych z wydarzeniem traumatycznym. Za czas trwania tej reakcji jako normalnej, przyjmuje się okres uczestnictwa w zdarzeniu kryzysowym do około 6 miesięcy po nim.

Wtedy uczniowie mogą:

- unikać rozmów o zdarzeniu lub nadmiernie się na nim koncentrować,
- mieć nawracające, natrętne wspomnienia, bawić się w sytuację traumatyczną,
- miewać koszmary senne,

-doświadczać negatywnych emocji w sytuacjach związanych ze wspomnieniem traupy,

-„nic nie pamiętać” – psychologiczna amnezja.

Ponadto można u nich zaobserwować spadek zainteresowań, regres w rozwoju, poczucie wyobcowania, strach przed planowaniem przyszłości, nadwrażliwość na bodźce, wspomnienia napadowe wywołane przez bodziec podobny, zaburzenia zachowania (agresja, picie alkoholu, palenie papierosów, obgryzanie paznokci itp.)

Aby normalna reakcja na kryzys nie przerodziła się w chroniczną - nauczyciele, wychowawcy powinni zadbać o pomoc psychologa, tworzyć klimat umożliwiający mówieniu o rzeczach trudnych, zapewnić dzieciom/młodzieży możliwość powrotu do normalnych zajęć i rytmu dnia, nie bagatelizować ich przeżyć, dawać jasne wytłumaczenia sytuacji, być z dziećmi/młodzieżą.

**Zatwierdzone na posiedzeniu Rady Pedagogicznej
w dniu 10.04.2017 r.**

Załącznik nr 1 do procedur kontaktowania się z mediami w sytuacji kryzysowej.

Osoba kontaktująca się z mediami przygotowuje wypowiedzi, m.in. na następujące pytania:

- Dlaczego doszło do sytuacji kryzysowej?
- Jakie są lub mogą być jej skutki?
- Kto może na tym zyskać, a kto stracić?
- Czy może dojść do zaostrzenia sytuacji?
- Czy możliwe są reperkusje polityczne?
- Czy kryzys jest fragmentem czegoś większego?

Osoba kontaktująca się z mediami stosuje się do następujących wskazówek:

- Mów pierwszy o złych wiadomościach.
- Bądź absolutnie pewien faktów i stwierdzeń, które podajesz.
- Bezwzględnie zachowaj spójność przekazu, logikę i konsekwencję.
- Nie upubliczniaj informacji dotyczących bezpieczeństwa, objętych tajemnicą.
- Analizuj dane.
- Nie snuj spekulacji, podejrzeń i nie stawiaj hipotez.
- Reaguj błyskawicznie i zdecydowanie na plotki dementując je i wykazując ich fałsz lub głupotę.
- Trzymaj nerwy na wodzy i nie licz na wyrozumiałość żądających wyjaśnień lub oczekujących informacji.
- Pokazuj, że dyrektor szkoły kontroluje sytuację i ma wizję wybrnięcia z niej.
- Nie ujawniaj nazwisk ofiar zanim nie dowie się o tym rodzina.
- Zawsze wyrażaj troskę z powodu strat, cierpień, ofiar, zniszczeń, nawet gdyby były nieuniknione i najbardziej uzasadnione.

Załącznik nr 2 do procedur wymagających sporządzania kontraktów.

KONTRAKT POMIĘDZY (*imię i nazwisko ucznia/uczennicy*),

RODZICEM I WYCHOWACĄ

SPORZĄDZONY I PODPISANY DNIA...

Kontrakt ma na celu pomoc i wsparcie (*imię uczennicy*) w próbie uwolnienia się z uzależnienia od brania środków odurzających, zmianę postawy do obowiązków szkolnych.

Zobowiązuje się do tego, że w trakcie trwania kontraktu:

- nie opuszczę ani jednego dnia nauki w szkole bez wiedzy rodziców,
- wszelkie problemy dotyczące osiągania wyników w nauce skonsultuję z wychowawcą,
- rodzice będą znali mój rozkład lekcji w szkole – powiadomię ich o wszelkich zmianach dotyczących zajęć w szkole,
- po zajęciach w szkole wracam do domu o ustalonej przez rodziców porze,
- codziennie po powrocie ze szkoły spędzę z rodzicem przy stole minimum 15 minut i w otwartej rozmowie /patrzac w oczy/ przekażę informacje i wrażenia z dnia /trudności i powodzenia/,
- nigdy nie okłamię rodziców w sprawach szkolnych,
- nie będę brał/a ani szukał/a okazji do wzięcia jakiegokolwiek środka odurzającego,
- w momentach trudnych zwrócę się do wychowawcy lub pedagoga o wsparcie,
- zobowiązuje się korzystać z gabinetu wychowawcy i pedagoga szkolnego, gdy będę tego potrzebował/a.

Zobowiązuje się do przestrzegania ustalonych zasad.

Jestem świadomy/a celowości powstania kontraktu i znane mi są konsekwencje jego niedotrzymania.

Czas obowiązywania kontraktu:...../data/

Podpis ucznia/uczennicy

Podpis rodzica

Podpis wychowawcy

Miejsce i data

Załącznik nr 3 do procedur wymagających sporządzenia kontraktów.

POROZUMIENIE MIĘDZY WYCHOWAWCĄ A RODZICEM PODPISANE

DNIA

W OBECNOŚCI PEDAGOGA SZKOLNEGO I DYREKTORA SZKOŁY

1. Cel

Umowa ma na celu pomoc i wsparcie (*imię i nazwisko ucznia/ uczennicy*) w próbie uwolnienia się z uzależnienia od brania środków odurzających, podniesienie samooceny, zmianę postawy do obowiązków szkolnych, poprawę komunikacji w relacji rodzice – córka/ syn.

2. Lista zachowań w domu i szkole.

Zarówno wychowawca, jak i rodzice zobowiązują się do przestrzegania tych samych zachowań w stosunku do (*imię ucznia/ uczennicy*):

- konsekwencji w egzekwowaniu zobowiązań,
- stanowczości w stawianiu wymagań,
- traktowania (*imię ucznia/ uczennicy*) w trakcie słuchania, rozmawiania,
- okazywania stałej dyspozycyjności na potrzeby kontaktu /*imię ucznia /uczenicy*/ z nami.

3. Zasady wychowania

Tak rodzic, jak i nauczyciel zobowiązuje się do przestrzegania tych samych zasad wychowania:

- zasady dyskrecji – nie poszerzania kręgu osób w sprawie,
- zasady otwartości do /*imię ucznia/ uczennicy*/ w trakcie słuchania, rozmawiania,
- zasady prawdomówności,
- zasady nie oceniania postępów (*imię ucznia/ uczennicy*) podczas realizowania przez nią kontraktu,
- zasady nie wracania do zdarzeń, które są powodem zawarcia kontraktu, w formie negatywnej krytyki.

4. Konsekwencje i przywileje.

Przywilejem dla ucznia/ uczennicy jest to, że może kontynuować naukę w szkole, ma szansę na poprawę wyników nauki i uzyskanie promocji do następnej klasy.

Rodzic samodzielnie określi przywileje syna/ córki za dotrzymanie kontraktu.

Konsekwencją niedotrzymania kontraktu będzie decyzja dyrektora szkoły podjęta po zakończeniu czasu trwania umowy, czyli ... /Data/.

5. Zobowiązaniu obu stron

Rodzic zobowiązuje się do:

- wcześniejszego powiadomienia szkoły o przewidywanej nieobecności syna/ córki w szkole,
- kontaktu telefonicznego w każdy poniedziałek, w godz. 10.40 – 11.00 /pokój nauczycielski lub gabinet dyrektora szkoły/,
- osobistego kontaktu z wychowawcą, pedagogiem szkolnym raz w miesiącu.

Wychowawca zobowiązuje się do:

- telefonicznego powiadomienia rodzica w razie nieusprawiedliwionej nieobecności /imię ucznia/ uczennicy/ w szkole,
- powiadomienia rodzica o złamaniu kontraktu.

6. Czas obowiązywania umowy.

Umowa pomiędzy wychowawcą a rodzicem trwa od dnia podpisania do... /data/.

Podpis rodzica

Podpis wychowawcy

Miejsce, data